6. 4. 2005

ID: 32377

# Lépe ukrojit menší krajíc

České soudnictví je v takovém stavu, kdy je třeba najít jednak intenzivní, jednak extenzivní řešení. Extenzivní cesta spočívá v tom, že chci pro justici ve vládě prosadit rozumné podmínky fungování. Jednak je to odmrazení stop stavu počtu soudců, který byl v roce 2003 přijat vládou na návrh exministra Karla Čermáka. Dál je to stabilizace platů soudců a také investice do materiálního zajištění čili informační systémy, počítačové vybavení.

Průběžné zkoušení soudců by neprošlo, říká ministr spravedlnosti PAVEL NĚMEC

EURO: **Považujete se za konzervativce, o své nedávné svatbě jste ale své rodiče informoval SMS zprávou. Jde to dohromady?**
NĚMEC: Zásnuby jsme před časem udělali společně s rodiči. Rodičům na obou stranách jsme řekli, že se hodláme vzít někdy po Novém roce a v nějakém místě, kde tou dobou bude teplo. Takže obecně informováni byli a pak jsme jim jen následně oznámili samotný obřad. A co se týče mého táty a maminky, tak ti jsou zvyklí: sestra se totiž vdávala v Thajsku.

EURO: **Jste už pátým reformujícím ministrem spravedlnosti v tomto volebním období, přesto teprve předkládáte plán Efektivní justice. S čím přicházíte?**
NĚMEC: České soudnictví je v takovém stavu, kdy je třeba najít jednak intenzivní, jednak extenzivní řešení. Extenzivní cesta spočívá v tom, že chci pro justici ve vládě prosadit rozumné podmínky fungování. Jednak je to odmrazení stop stavu počtu soudců, který byl v roce 2003 přijat vládou na návrh exministra Karla Čermáka. Dál je to stabilizace platů soudců a také investice do materiálního zajištění čili informační systémy, počítačové vybavení.

EURO: **Chcete zvýšit soudcovské platy?**
NĚMEC: Nemyslím si, že by soudci byli honorováni špatně, to v žádném případě. Neměli by být z hlediska platů odtrženi od společnosti, v tom se zcela stavím za argumenty vlády. Na druhé straně akceptuji argumenty soudců, kteří požadují jakýsi stabilní platový rámec. Také vnímám, že zatímco u jiných profesí placených ze státního rozpočtu se vždy mluví o nějakém, byť minimálním růstu, tak soudcům hrozil nominální i reálný mzdový pokles. A to není v demokratické společnosti možné. Jsem rád, že se mi alespoň povedlo rozpustit padesát procent třináctého platu do jejich mzdové základny. Což odstranilo možnost masových žalob na stát.

EURO: **Plánujete investice, záro v eň ale voláte po nižších daních. Jak se vám líbil návrh ministra financí Bohuslav a Sobotky na čtyřprocentní úspory v k aždém, tedy i vašem resortu?**
NĚMEC: Já jako předseda strany vybízející k šetření pochopitelně snahu ministra Sobotky vnímám pozitivně. Ministerstvo financí si ale trochu ulehčuje situaci, když sumu určenou k uspoření rozpouští poměrným matematickým způsobem na všechny resorty. To je cesta špatná. Stát si má říci, jaké jsou priority, a od nich odvozovat rozpočtovou politiku. A pak oznámit, ve kterém resortu budou škrty drastičtější, kde dojde ke stagnaci nebo i k nepatrnému nárůstu, pokud bude třeba. Myslím, že nápad paušálních škrtů ve všech kapitolách pouze svědčí o tom, že ministerstvo financí neumí politicky zvládat rozpočet tak, aby bylo schopno zargumentovat různé potřeby.

EURO: **Vraťme se k justici: Kolik soudců dnes chybí?**
NĚMEC: V tuto chvíli prochází připomínkovým řízením ve vládě návrh počítající s trojciferným personálním nárůstem. Přibližně jde o dvě stě nových soudců, sto nových státních zástupců a 60 nových příslušníků probační a mediační služby, respektive o poměr 2:1:0,6.

EURO: **Odpovídá to počtu chybějících?**
NĚMEC: To je vždycky jen otázka možností a priorit, potřeb.

EURO: **Kdy noví soudci nastoupí?**
NĚMEC: Chceme, aby k náběhu tabulkových míst došlo už letos, hned po schválení vládou, předpokládám tak ve druhém čtvrtletí. Chystaná novela zákona o soudech a soudcích ale obsahuje další novinky: navrhujeme zavést speciální zacházení se začínajícím soudcem, což požadovala i sama soudcovská obec. Začínající soudce by byl přidělen k určitému okresnímu soudu a zároveň byl na stáži u soudu krajského, kde nesoudí samosoudci, nýbrž senáty. A v senátech by nováčci získávali zkušenosti od služebně starších kolegů. Během stáže by pobírali plat okresního soudce a po roce by se vraceli na svůj okresní soud, kde by teprve začínali kariéru samostatného soudce.

EURO: **Má to řešit nedostatek soudců v pohraničních okresech?**
NĚMEC: To samo o sobě ne. Hlavně jde o zkvalitnění rozhodování a jakési završení dlouhé přípravy soudců od právnické fakulty přes praxi po jmenování. Dále chceme po čtyřech letech začínající soudce podrobit jednorázovému přezkumu jejich znalostí a práce, což bude vodítkem pro jejich další kariérní růst. V případě závažných nedostatků i pro případné kárné řízení.

EURO: **O periodickém přezkušování během kariéry neuvažujete?**
NĚMEC: Tak to je věc skutečně citlivá. Myslím, že bez změny ústavy taková věc není možná. Přezkušování navržené minulou sněmovnou nedosáhlo kvůli zásahu Ústavního soudu kýženého výsledku, takže teď nic podobného navrhovat nebudeme. Samozřejmě záleží, v jaké formě by to bylo sepsáno, kdo by měl být orgánem, který by vyhodnocoval výstupy z kvalifikačního řízení. Domnívám se ovšem, že v tuto chvíli je lepší ukrojit si menší krajíc, který bude stravitelný a který přinese rychlé výsledky do praxe, než se upínat na nějaké ambiciózní plány, které jsou možná hezké, ale hůře prosaditelné a aplikovatelné v praxi.

EURO: **Kde naráz vezmete dvě stovky nových soudců?**
NĚMEC: O profesi soudce registrujeme docela veliký zájem. Do systému už nemají přístup pouze justiční čekatelé, ale také advokáti i kandidáti z dalších právnických profesí. Současně máme rezervoár zájemců, kteří úspěšně absolvovali justiční zkoušky. Dnes už sice začínajícím justičním čekatelům posty soudců nezaručujeme, jak to bylo běžné ještě před třemi lety, ale je tady skupina adeptů, kteří s touto nadějí před třemi lety tříletou čekatelskou praxi nastoupili a absolvovali: a to je potřeba spravedlivě vyřešit.

EURO: **S výpomocí emeritních soudců nepočítáte?**
NĚMEC: Ne. Nevylučuji však, že mezi zájemci bude někdo, kdo v devadesátém roce z justice odešel, třeba do advokacie. Pokud jeho profesní dráha byla bezkonfliktní, pokud neměl nějaké advokátní kárné plnění, tak nelze stavět nějakou bariéru. Tito lidé se mohou vrátit. Není důvod, aby se jich justice dopředu zříkala.

EURO: **Stát loni u Evropského soudu ve Štrasburku prohrál 26 sporů kvůli soudním průtahům. Navrhujete, aby poplatky platili sami soudci, ti ale protestují. Půjdete do střetu?**
NĚMEC: Tato otázka je řečená v novinářské zkratce, což u soudců vzbudilo pochopitelně extrémně negativní reakci. Takže využiji prostoru k vysvětlení: Samozřejmě nikdo nemůže sankcionovat soudce za to, jestliže stát nevytvoří vhodné personální nebo materiální podmínky k souzení. Pokud je soudce zavalen tisíci spisů z první poloviny devadesátých let, nikdo na něm nemůže chtít, aby všechny rozsoudil do druhého dne. Na druhé straně - pokud v konkrétním případě dojde ke konkrétnímu zavinění a k průtahům, které shledá i kárný senát, je v těchto případech prostor pro postih. Což je i spravedlivé.

EURO: **To by soudci platili škodu v plném rozsahu?**
NĚMEC: Postupovali bychom analogicky jako v pracovním právu, kdy odpovědnost za škodu způsobenou z nedbalosti - což by v těchto případech nedbalost pravděpodobně byla - je posuzována do násobku odvíjejícího se od platu dotyčného. Průtahy by měl ale omezit i již budovaný justiční informační systém, který napoví, kde dochází ke zdržením a kam poslat kontrolu.

EURO: **Vicepremiér Martin Jahn ostře napadl vámi připravovaný úpadkový zákon (EURO 4/2005) a odmítá návrh spolupodepsat. Ještě hledáte kompromis?**
NĚMEC: Já jsem člověk, který je schopen ve všech fázích jednání hledat shodu, kompromis. Myslím, že jsem udělal maximum. U úpadkového zákona jsem viděl určitý skluz a dal jsem si za cíl, že za mého působení dojde k jeho předložení do vlády. Vzal jsem za základ práci, která byla odvedena týmem soudce Nejvyššího soudu Zdeňkem Krčmářem za mých předchůdců Rychetského, Bureše a Čermáka, a chtěl jsem ji obohatit o svůj pohled podnikatele čili věřitele. Kolega Jahn vstoupil do procesu, který už běžel. Zřejmě chtěl úpadkový zákon zcela přepsat, ale já myslím, že zcela přepsat kodex, který se vyvíjel a tvořil několik let za účasti nejlepších odborníků na konkurzní právo, není dobré.

EURO: **Takže Jahnovy připomínky už nepřijímáte?**
NĚMEC: Zákon může předložit jedině ministerstvo spravedlnosti. My jsme předkladatelem. Pokud ještě v tuto chvíli přijde kolega Jahn s jednou, dvěma nebo třemi změnami, jsem připraven o nich hovořit a snažit se je do textu zapracovat. O jiném přístupu ale hovořit nelze.

EURO: **Nicméně Hospodářská rada vlády doporučila kabinetu zabývat se dál jen Jahnovým návrhem…**
NĚMEC: Doporučení Hospodářské rady jsem vzal na vědomí. Neměl jsem bohužel možnost na tomto zasedání svým kolegům postoj ministerstva spravedlnosti vysvětlit, jsem přesvědčen, že kdybych tak učinil, byl by názor Rady opačný. Proto budu mít tuto možnost na jednání vlády o našem návrhu zákona a i to je důvod, proč náš návrh úpadkového zákona nestáhnu.

EURO: **Proč máte od loňského prosince osobní ochranku?**
NĚMEC: Kabinet rozhodl z několika důvodů: Zaprvé kvůli obecnému vyhodnocení bezpečnostní situace a probíhajících trestních kauz, zadruhé kvůli srovnání s ochranou resortních kolegů v zahraničí a zatřetí kvůli srovnatelně silné pozici českého ministra spravedlnosti s ministrem zahraničí nebo vnitra. Zejména po novelizaci trestního řádu, kdy je úloha justice v trestním řízení daleko silnější, daleko dříve se dostává do kontaktu s osobami podezřelými z trestné činnosti.

EURO: **Upřesněte, kvůli kterým trestním kauzám.**
NĚMEC: Nechci hov ořit o konkrétních kauzách a zbytečně dávat důvod k nějakým spekulacím.

EURO: **Třeba kvůli kauze Kořistka?**
NĚMEC: Nejedná se o kauzu Kořistka. Rozhodně se nebojím a nemám jakýko li problém si sednout ke stolu nebo do hospody, já nevím, s Mirkem Topolánkem. To je absurdní.

EURO: **Máte zkušenost s přebíráním ministerstev pro místní rozvoj a spra v edlnosti. Kde jste po nástupu udělal větší personální průvan?**
NĚMEC: To je zcela nesrovnatelné. Tím nechci říkat, kde byla větší nebo menší kvalita. Na ministerstvu pro místní rozvoj sice před mým nástupem probíhaly četné personální změny, určitá úřednická struktura zůstávala vždy těmito změnami nedotčena. Ovšem kvůli širokému záběru od cestovního ruchu po pohřebnictví tam z hlediska kvalifikace mohla najít uplatnění velká skupina lidí. I na ministerstvu spravedlnosti převažuje masa hodně zakořeněných úředníků, úřad byl imunní vůči změnám ministrů. Na většinu pozic je tu ovšem třeba mít právnické vzdělání, což trošku limituje zájem nových uchazečů.

EURO: **Takže na spra v edlnosti průvan nenastal?**
NĚMEC: Nenastal, ale z řady důvodů. Pochopitelně že určité pro větrání také považuji za potřebné.

EURO: **Už víte, s kým půjde US-DEU za šestnáct měsíců do sněmovních voleb?**
NĚMEC: Ne, nemáme ale zábrany. Jsme otevřeni dát svoji existenci ve prospěch existence liberálního prostředí, které podle mě má mít v České republice zastoupení. V tuto chvíli se neuzavíráme žádnému partnerovi.

EURO: **Integrovala by se US-DEU třeba se Stranou zelených?**
NĚMEC: Lze uvažovat o určité kooperaci, nakonec naše spolupráce v senátních volbách byla dobrá. Nemyslím si ale, že by integrace přímo se Stranou zelených byla na pořadu dne. Přece jenom jejich profilace je mnohem specializovanější.

EURO: **Sociální demokracie se vydala cestou snižování daní. To máte v koalici takový vliv?**
NĚMEC: Jsem rád, že u sociální demokracie došlo k obratu, který je pro nás jako pro koaliční partnery podstatný. ČSSD možná i díky koaličnímu vládnutí přišla na to, že cesta prosperity nevede přes zvyšování daní, ale naopak přes úvahy o snižování daňové zátěže. Nicméně naše plány jsou podstatně ambicióznější, očekávám, že sociální demokraté budou o těchto věcech chtít jednat. Snížení ceny práce chceme podstatně výraznější a rádi bychom viděli i srovnání daně z přidané hodnoty na jednu sazbu, řekněme patnáct procent.

EURO: **Na podzim jste pro Lidové noviny uvedl, že se vám líbí německý princip "konstruktivního vyslovení nedůvěry vládě" čili odvolat pouze za předpokladu předem známé náhrady. Navrhnete to?**
NĚMEC: Nic konkrétního nepřipravuji. Nosím však ten nápad v hlavě a ve chvíli, kdy se zvedne téma novelizace ústavy, budu trvat na diskusi o tomto principu. Izolované návrhy změny ústavy nemají cenu.

EURO: **Nejste vlastníkem nemovitosti ani auta. Zůstane to tak i po svatbě?**
NĚMEC: Ano, auto nemám, ale vždycky jsem používal slušná služební vozidla. Nebudu si kupovat vůz jenom proto, abych si udělal čárku, že mám vlastní auto, které by stálo v garáži. Podobně je to s nemovitostmi: Nemám v tuto chvíli potřebu vlastnit nemovitost, v táborském domě, kde bydlím a který jsme rekonstruovali společnými náklady s otcem, mám fakticky vlastní byt. Jsme s otcem dohodnuti, že podíl na tomto domě na mě bude formálně převeden po splacení hypotéky.

EURO: **Vy se nepřestěhujete do Prahy?**
NĚMEC: Ne. Se ženou jsme už dříve trávili část týdne v Praze, část v mém bytě v Táboře, podle pracovních povinností. Že by se okamžikem svatby něco změnilo, že bych si své všechny věci převezl do Prahy? Žádné velké stěhování se nečeká.

EURO: **Na svobodě je spartakiádní vrah Jiří Straka. Nikdy jste nepřemýšlel o užitečnosti trestu smrti?**
NĚMEC: Mám k trestu smrti zásadně negativní postoj. Nejsilnější argument je pro mě nevratnost takového trestu a možnost justičního omylu. Sám vím, v kolika případech podepisuji stížnosti pro porušení zákona a v kolika případech mi Nejvyšší soud - i když je na mně nezávislý - dává za pravdu a rozsudky ruší. K vůli pomyšlení, že by státní moc někoho usmrtila a později se ukázalo, že byl nevinen, jsem odpůrcem trestu smrti.

PAVEL NĚMEC (34)
Narodil se 20. července 1971 v Praze. Absolvoval gymnázium v Táboře a Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze (JUDr.). Poté působil jako právník a podnikatel. V roce 1998 byl zvolen poslancem (Unie svobody) a zastával funkci místopředsedy mandátového a imunitního výboru. Po volbách v červnu 2002 a vstupu Unie svobody - Demokratické unie do vlády se stal jedním ze tří ministrů své strany. Do loňského srpna řídil ministerstvo pro místní rozvoj, v kabinetu Stanislava Grosse je vicepremiérem a ministrem spravedlnosti. Od června 2004 je předsedou US-DEU. Koncem letošního ledna se při pobytu ve Spojených arabských emirátech oženil s ředitelkou pražských hotelů Paříž a Cassa Marcello Ivou Havlovou. Mezi jeho záliby patří létání, motorismus a lyžování.
Určité provětrání na ministerstvu spravedlnosti považuji za potřebné

Rozhovor - Autor: JAN ŠTĚTKA (jan.stetka@euro.cz)
Zdroj: Euro

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

## Další články:


- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Náš náskok byl v odhodlání a ochotě riskovat
- Na co se zaměřoval úřad pro ochranu osobních údajů při své kontrolní činnosti v roce 2020?
- „Co nás čeká v právu ICT v roce 2021“
- Rozhovor s Petrem Sprinzem
- Odborný seminář: Závazky v novém občanském zákoníku
- Odborný seminář: Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v novém občanském zákoníku
- Chambers Europe 2012: PRK Partners oceněna za nejlepší klientské služby
- Nataša Randlová prominentním právníkem Chambers Europe
- Ocenění soutěžněprávního týmu advokátní kanceláře Schönherr
- Advokátní kancelář KŠB byla oceněna jako nejlepší národní právní firma v ČR